

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 43.

Lýsingarprísur fyri pøtitreglu: 30 øyr. á forsiðuni,
20 øyr. á 3. og 4. síðu. Við stórra lýsingum fæst
avsláttur í prísinum.

Leygardagin 24. oktober 1936.

Kostar kr. 1,50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið
verður bílagt á posthúsum, brennivarnarstøðum
og skrivstovum. Telf. 143.

10. árg.

„Dimma“ og „Krossur“

við

„vovsunum“, „Norðlýsið“, „Dagblaðið“ og
„Føroyatíðindi“ hvína og rína heilavillir av
sorg yvir, at landstingsvalið fór so fram,
at javnaðarmenn tóku tenninar úr teim.

Jóannes bóndi Patursson hevði
við nevaðuni lovað hevnd yvir at
sjálfstýrisskákíð, hevði sett hann
skák og mátt! Og so hevði hetta
vælsignaða „skákíð“, so „konfus“
tað var, lokað kansin at vinna
saman við javnaðarmonnum av
hondum! Hetta við øðrum gjordi,
at „Krossur“ kendist so smoltur-
skotin fyrstu ferð aftaná lands-
tingsvalið.

Men tá ið „skákíð“ uppdagaði,
at sjálfstýrisskákíðin kortini ikki
var manndrepari, og at tað mátti
siga okkurt, fekk „Krossur“
nakað av málinum aftur — Gud
skal tó vita, at høpið lítið er.

Andras, sambandshevdin,
og heila fylgið í tinginum hevði
kastað seg oman við at avreiða
chefredaktørin og formannin
fyri sambandsfelagnum í Havn
til socialistarnar, so flokkurin
minkaði niður í 7, og gjørdist
hann so góður javnaðarmaður,
at hann varð javnur við javna-
ðarflokkin. Hetta tók „pippið“
frá „Dimmu“, so hon í sínum
fyrsta nummari fór at droyma
sinar moguliga „bedriftir“ í
jarðareforminum og uppافت-
prenta síni heilavillu tíðindi til
Ritzau valdagin.

Men eisini hon fekk styrkt
seg so frætt aftur, at hon hætti
sær at glepsa eftir javnað-
armonnum, tó so kraft-
og sattleyst — teir dekans
javnaðarmenn fóru avstað við
gift- og tokutonnum!

„Norðlýsið“ fekk L. S.s øru
tíðindi í rangastrupan og goysti
tey út aftur við einari ræðuligari
„blamagu“, ið luktaði av hálv-
sodnaðari konservis. Men kanska
tað næstu ferð fær vaskað
„blamaguna“ av sær og klætt
seg í aftur sín „pena“ ham.

„Dagblaðið“ breyt hvísluna
við at skumpa kóstin fyri Jóannes
bónda, so tað líka sum misti
javnaðarmenn burtur, ella tað
ræddist tongina, ið hevði tikið
tenningar úr tí. Men næstu ferð
hevði tað tikið sær eina kenning
og royndi at tjánka fram eitt
gleps.

„Føroyatíðindi“ fekk eitt kon-
servativt sjokk yvir sambandsins
socialistmarch og borgarlíga
svanasong, so alt skifti litir
fyri tí.

— — —
Vit vilja ikki vera „skadefro“
— tað somir seg aldrin tí sigrandi.
Tó kunnu vit ikki lata vera við
at smilkast at sambandsins
„hallucinationum“ frá landstings-
valinum — vit vóna tó, at hin
kaldi veruleiki ikki verður ov
kaldur, tá ið „hallucinationirnar“
hvørva. Og tað er ikki minni
stuttligt í sjálfstýrinum, sum
misti sjálfstýrið og tess interessur
burtur í duninum frá teirra
niðurbundnu sjálfstýrshetju. —
Men gladað eru vit yvir, at
Føroya fólk fekk kamphanarnar
frá 1906 so knokkroyttar, at
teirra banaleikur er úti!

Er „Norðlýsið“ óvitingur ella varðhundur móti socialistunum fyri „ríkmannaliðið“?

Tað kenst á málinum sum „hond og heili“ skelvir
fyri gotristrykkjunum, ið skuldu koma at ljóða við
Grønlands strendur.

Tað eru óvitingar, ið renna
við hálvum orði og flyta frá
sær rong og ósomiliga framborin
tíðindi.

Hetta kann sigast um „Norð-
lýsið“ viðvíkjandi tess tíðinda-
beran og umtalan um landstings-
valið.

Tíðtkt hópaleyst mønu sum
tað, ið „Norðlýsið“ sigur um
javnaðarmannastøðuna í lands-
tingsvalinum vildi aldri sæð
dagsins ljós, um høvundin visti
beskø — sjálvandi forútsæð, at
hann ikki hevði bakhogg móti
socialistunum í kvittanum. Og

lat okkum siga tað við tað
sama, at orðalagið og framburð-
urin gevur okkum tó ein ferðil
av ilgruna um, at tað ikki er
sørt fyri lyndi til at geva hetta
bakhoggið. Tí vit vita, at høv-
undin í „Norðlýsinum“ er vit-
andi um, at hin føroyski javnaðar-
flokkurin aldri hevur verið
dikteraður av nokrum í fer-
oyskum politikki uttan av síni
heimligu stevnuská. Og vit
ivast ikki í, at nevndi høvundi
sjálvur persónliga aldri hevur
trúð, at Stauning ella annar
hevur dikterað javnaðarmonnum
í Føroyum viðvíkjandi lands-
tingsvalinum.

„Norðlýsis“ høvundin kennir
reglurnar fyri Føroya javnaðar-
flokk; ið avgera alt í føroyskum
politikki uttan nakra uppibland-
ing uttanífrá.

Tað hevur ikki verið nakar
og verður aldri nakar uttanfyri
Føroyar, sum diktarar yvir
Føroya javnaðarflokk.

Og soleiðis var við landstings-
valinum:

Tann, ið minst grunaði valið
av Poul Niclasen, var Stauning.

Einki val hevur verið meiri
føroyskt-socialistiskt enn lands-
tingsvalið.

Vit greiddu atkvøðu fyri Poul
Niclasen, tí hann erklaraði seg
at vilja ganga yvir til javnaðar-
menn — og tað er hvørjum
manni greitt, sum hevur hitt
minsta sindrið av skili uppá
politikk, at Poul Niclasen ikki
kann standa innafyrri samband-
ið, sum er „væsenforskilligt“
frá socialdemokratitnum, sam-
stundis sum hann er limur í
javnaðarflokki. „Konsekvens-
urnar“ av limaskapi í javnaðar-
flokkinum er m. a. at berjast
móti øllum, sum er „væsen-
forskilligt“ frá socialismuni.

Hetta eigur „Norðlýsið“ at
skilja, eins og at hin føroyski
javnaðarflokkurin ikki á nakran
hátt gav seg upp til sambandið,
um hann fyrri at vinna hovi til
at fremja livstýðningarmikil
socialpolitisk mál lat sín lands-
tingsmann vera við til at lata
bardagan um nokur 30 ára
gomul klandurs punktir millum
sambandið og sjálfstýrið hvíla
í eini tvey ár.

Tá ið talan skuldi vera um
„kompromis“ kundi tað ikki
vera biligari.

Javnaðarflokkurin hevur onga-
tíð og vil onga tíð principielt
binda seg til samband líka so
lítið sum til sjálfstýrið — teir
eru báðir „væsenforskilligt“ frá
socialismuni.

Og fyri alt tað:

1) Treytirnar fyri, at javnaðar-
menn taka lóggávvald til við-
gerðar, eru, at ikki konservativir,
reaktionir, sambands- og sjálv-
stýrismenn verða teir ið hava
fléttalið at gera og viðtaka
lógirnar.

2) Flaggmálið hava javnaðar-
menn viljað lóggivið um, men
tað vildu sjálfstýrismenn einki
vita av — teir skuldu hava
tað til at rumbla við!

3) Vit kunna fáa øll javnaðar-
manna og sjálfstýrismannakrov
uppfyllt uttan at tað skerjir
„Dansk som Rigssprog“.

Men ásannan av hesum vil
taka lívið av sambands- og
sjálfstýris stríðan uppá kvams-
vis. Men tað vil kanska „Norð-
lýsis“ høvundin ikki, tí tað vil
seta hitt sociala á odda — og
tá er deyðsfári fyri „ríkmanna-
liðið“, ið „Norðlýsið“ kanska
er sett til at verja.

A Føroya Løgtingi 1936.

Útskiftingarstarvið í Føroyum.

1. viðgerð.

Winther

greiddi frá málinum og meinti
at útskiftingarstarvið er nógv
ovdyrt, soleiðis sum tað nú er
skipað. Tað hevði verið væl
biligari ífall vit fingu eitt út-
skiftingarkontór í Føroyum.

Danbjørg:

Eg skilji væl, at Føroya Bún-
aðarfelag hevur lagt hetta málið
inn á ting og biðir um ikki at
lata útskiftingarstarvið stöggja.
Útskiftingin hevur ómetaliga
stóran týðning. Menn, sum
fyrir áttu eitt lítið petti her og
annað har, hava í teim bygdam,
har útskift er, fingið jørðina
saman í eitt ella tvey stykkir,
sum oftast nærhendis húsunum
og harvið lagligari at dyrka.
Men jørðin má ikki karvast
sundur aftur í fleiri smápettir.
Her mega reglur setast fyri.
Eisini biðir felagið tingið um at
gera útvegir fyri, at útskiftingar-
starvið kann verða biligari, og
at útskiftingin verður bilig fyri
jarðaeigararnar.

Hovdu vit kontór í Føroyum,
hevði útskifting ikki verið nær
til so dyr sum nú. Vit sýggja
t. d., at Liggjas Húsgarð bjóðar
sær til at útskifta Nolsoyar bygð
fyri 12000 kr. Í Porkeri kostaði
útskiftingin 42000 kr. Har eru
bert 37 merkur, meðan í Nolsoy
eru 48 merkur. Her er stórir
munur. Hr. Liggjas Húsgarð
setir sum treyt, at hann skal

KØDCENTRALEN

TEL. 173. KONGEBROEN TEL. 173.

Alltid 1. Kl. ungt Oksekød,
Paalæg og Konserver.
En Gros & En Detail.
Bygdeordrer ekspederes omg.

fáa loyvi at nýta føroyskt mál
við útskiftingina. Tað vóni eg, at
hann fær loyvi til. Okkara flokkur
stýðjar sakina.

A. Samuelsen.

Til Hr. Danbjørg vil jeg sige,
at vort Parti ikke har noget
imod, at Hr. Húsgarð taler færøsk.

Winther

helt tað ikki vera neyðugt at
gera so nógvur vegir, sum
gjørdir eru í teim bygdam, har
útskift er.

Danbjørg:

Eg meinti, at Liggjas Húsgarð
skal hava rætt at nýta føroyskt
mál bæði munnliga og skriv-
liga og ikki einans „tale færøsk“,
soleiðis sum hr. S. úttalar seg.

Málið fór í nevnd.

Søla av føroyskum eplum.

1. viðgerð.

Patursson:

Í Íslandi hevur ríkisráðgjórnin
alla eplasløu í hondum sínum
og kann steingja fyri innflutt-
ningi av útlendskum eplum,
so leingi nokur Íslendsk eru at
fáa í landinum. Fyrr breyðfóddu
Føroyar Føroyingar við eplum
og eisini við korni. Íslendingar
trúðu fyri nokrum árum síðan,
at eplir ikki kundu vaksa í
landi teirra. Teir umtrent breyð-
fóða seg nú við eplum og dyrka
korn á o. u. 200 gørdum.

A. Samuelsen.

Epladyrkarar avtala ein prís,
og selja summir fyri undirprís.
Nú vilja teir hava eplasløuna
skipaða við lóg. Mær hevði
damað betri, um teir skipaðu
slíkt privat.

J. P. Davidsen:

Eplini eru ójovn, og tí má
vraking ásetast. Á heystardegi
má fáast at vita, hvussu nógv
ið er í landinum av eplum.
Einki má innførast, fyrr enn
tey føroysku eru uppi; men
sjálvandi má so prísurin verða
hóskandi.

Trond Hansen:

Soleingi tey føroysku eplini
eru eins góð og tey útlendsku,
og prísurin er nakað tann sami
er tað eingin grund fyri at inn-
føra útlendsk eplir. Eplir tola